

G. HOFER. *Die Chirurgie des Kehlkopfes*. — Voordracht op den „chirurgendag“ ter gelegenheid van de herdenking van den sterfdag van BILLROTH.

G. HOLLER, A. MATTHIS en E. ORTNER. *Kasuistische Beiträge zur Therapie der Kriegseuchen*. — In vergelijking met den vorigen oorlog zijn wij tegenwoordig veel beter toegerust om de ziekten geneeskrachtig te bestrijden. Als voorbeelden worden genoemd: dysenterie — uitvoerige dieetvoorschriften, inwendig cibazol of eubasine —; febrile typhoidea — dieetvoorschriften, intern urotropine en pyramidon met min of meer als specificum het acridinepraeparaat No. 3582 —; vlektyphus — pyramidon en eleudron ter voorkoming der pneumonieën —; kala-azar — intraveneuse inspuiting van solustibosan.

S. THADDEA. *Ueber symptomatische perniziöse Anämien*. — Naast de ziekte van BIERMER komen ziektevormen voor, waarbij de hyperchrome anaemie met megalocytose en gevoeligheid voor leverpraeparaten een rangschikking bij de pernicieuse anaemie wettigt. Besproken worden deze symptomatische vormen bij spruw, bothriocephalus, levercirrhose zwangerschap, geitenmelkvoeding, congenitale syphilis en na maagresectie.

WIENER KLINISCHE WOCHENSCHRIFT. 1944, nr. 29/30

F. SAUERBRUCH, THEODOR BILLROTH *zum 50. Todestage*. — Voordracht op den „chirurgendag“ gehouden ter nagedachtenis van BILLROTH.

W. GOSSI. *Ueber einen Fall von Hämoptyse bei OSLERScher Erkrankung*. — Beschrijving van een familie van bloeders met neusbloedingen en den eigenlijken patiënt met longbloeding veroorzaakt door fijne vaatverwijdingen in huid of slijmvlies (neus, bronchi) die hereditair voorkomen en tot bloeding neigen (ziekte van OSLER). Verschillende families worden hier beschreven.

O. JANOTA en J. ROUBICEK. *Die Bedeutung der Krampftherapie für die psychiatrische Diagnostik*. — De krampen werden bij deze onderzoekingen voornamelijk opgewekt door electriche prikkeling. Bij schizofrenie was de verbetering slechts matig, in het depressie-stadium van de manisch depressieven echter zeer gunstig, een verschil zoo groot, dat het ongetwijfeld diagnostische beteekenis heeft. Bij epilepsie moet men dezen prikkel liever achterwege laten.

H. SIEGMUND. *Schwangerschaft, Arbeitseinsatz und Mutterschutz*. — Voordracht van den artsencursus.

O. WICHTL. *Gutartiger Tumor am rechten Mediastinalrand mit zeitweiser, spontaner Beweglichkeit (Bronchuszyste? Fibrom?)* — Röntgenologisch werd in de borst een rond gezwel gezien, dat trof door een vrij groote bewegelijkheid en de gladde ronde begrenzing; het was in den loop van 8 jaar niet gegroeid. Aangenomen wordt een gesteelde cyste uitgaande van den rechter bronchus. Anatomische bevestiging van de diagnose ontbreekt.

J. ED. STUMPF

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen

LEEFTIJDGRENSEN VOOR HET GEBRUIK VAN ANATOXINE

In dit *Tijdschrift* van 27 Januari j.l. breekt collega J. J. BARNHOORN een lans voor het verschuiven van de bovenste leeftijdsgrens bij het immuniseeren met anatoxine (anaro) tot 22 jaar. Ik kan mij met dit standpunt vereenigen. De laatste drie jaren propageer ik in de Noordelijke provincies het gebruik van anatoxine tot en met den leeftijd van 21 jaar. De redenen hiervoor zijn: 1e. de voordeelen van anatoxine boven T.A.U. (zie TIMMERMAN: *Sera en vaccins in de praktijk*), 2e. het ontbreken van onaangename reacties bij het gebruik van anatoxine op den leeftijd van 12—21 jaar. Zoo werden bij voorbeeld te Groningen de leerlingen van de middelbare scholen en daarmee gelijk te stellen inrichtingen van onderwijs met anatoxine onvatbaar gemaakt. De reacties waren niet heviger dan die bij jongere kinderen. Merkwaardig is ook de ervaring, dat bij de immunisatie van het verpl-gende personeel in sommige ziekenhuizen de leerling-verpleegsters in het algemeen weinig reacties, de gediplomeerden daarentegen vaak heftige reacties bij de enting met anatoxine toonden. Deze en andere ervaringen (bij voorbeeld vaak ernstige reacties bij de immunisatie van artsen en

wijkverpleegsters) hebben mij er toe gebracht de bovenste leeftijdsgrens op 21 jaar te stellen. De komende jaren zullen ons leeren, of een toenemende allergie bij de bevolking het noodzakelijk maakt deze grens weer te verlagen. Gezien de voordeelen van het anatoxine en den ernst der huidige diphtherie-epidemie voel ik mij vooralsnog niet gerechtigd in het Noorden des lands een verlaging van de bovenste leeftijdsgrens aan te bevelen.

Groningen, April 1945

P. MUNTENDAM

BERICHTEN

BINNENLAND

STUDIEBEURZEN IN AMERIKA. De „Netherlands American Foundation” te New York maakt bekend, dat zij met ingang van het herfstsemester tien studiebeurzen voor Nederlandsche, gepromoveerde studenten aan Amerikaansche colleges en universiteiten beschikbaar zal stellen. Deze omvatten de kosten van heen- en terugreis naar en van Amerika en van studie en onderhoud gedurende een jaar. Studenten, die voldoende kennis van de Engelsche taal hebben moeten zich tot het Nederlandsche ministerie van Onderwijs te Londen wenden of om aanvraagformulieren verzoeken van het „Institute of International Education”, dat deze formulieren zoo spoedig mogelijk aan Nederlandsche inrichtingen van onderwijs, technische scholen enz. zal doen toekomen.

CIJFERS UIT AMSTERDAM. Uit het onlangs verschenen nummer 7—9 (Juli-Sept. 1944) van het *Maandbericht van het bureau van Statistiek der gemeente Amsterdam* wil ik enkele cijfers mededeelen.

Op 1 Januari 1944 bedroeg de bevolking 374435 mannen en 397249 vrouwen, te zamen 771684. In 1943 was het vestigingsoverschot —24666, in de maanden Juli-September 1944 —2032. In deze periode overleden 1733 personen; het geboorteoverschot bedroeg 2288. De sterfte was in de maand Juli 500, in Augustus 534, in September 593. Enkele oorzaken wil ik noemen:

	Juli	Augustus	September
Tuberculose der ademhalingsorganen	33	39	39
Syphilis	4	4	7
Ziekten van het hart	65	79	80
Longontsteking	15	19	9
Aangeboren lichaamszwakte	19	13	36
Zelfmoord	6	10	9
Dood door andere oorzaken	32	41	62

Wat de besmettelijke ziekten betreft: roodvonk daalde van 291 in Juli tot 191 in September, diphtherie steeg van 534 tot 705, poliomyelitis van 5 tot 13, dysenterie van 39 tot 372 en malaria daalde van 262 tot 74.

Het aantal verkeersongevallen in het derde kwartaal was 297, waarvan 9 met doodelijken afloop, tegen 414 in dezelfde periode in 1943, eveneens met 9 sterfgevallen.

E. SLUITER

Hoofdredacteur: Prof. Dr. G. VAN RIJNBERK te Amsterdam
 Verantwoordelijk voor de advertenties: Mej. Dr. E. SLUITER te Amsterdam
 Uitgever: De Erven F. BOHN N.V., Frankestraat 42 te Haarlem
 Drukker: ELLERMAN, HARMS & Co. N.V., Warmoesstraat 147—151 te Amsterdam
 f. x per 14 dagen; f. 0.80 per nummer; f. 27.— per jaar; P. 1572/1